

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların **Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri ERSOY** tarafından **Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri** gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İbrahim AKIN
İzmir Milletvekili

İzmir ilinin Selçuk ilçesinde bulunan ve UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan Efes Antik Kenti, önemli kültürel miras alanlarından biridir. Bakanlığınız tarafından "Geleceğe Miras Sonsuz Efes" projesi kapsamında antik kentte geniş çaplı kazı ve restorasyon çalışmalarının yürütüldüğü bilinmektedir. Bu çalışmaların içeriği, bütçesi, ilerleme durumu ve antik kentin yönetimine ilişkin bazı konuların kamuoyu tarafından daha şeffaf bir şekilde bilinmesi gerekmektedir.

Efes Antik Kenti'nin aşağı kapısı yakınında bulunan ve antik Koresos Limanı'nın bir parçası olduğu düşünülen, UNESCO Dünya Mirası Alan Yönetim Planı sınırları içerisindeki alanda başlatılan "Efes Yeni Ziyaretçi Karşılama Merkezi" projesine dair alınan bilgiye göre Efes Alt Kapı ve Üst Kapıdaki mevcut dükkanlar kaldırılarak tamamı Efes Alt Kapı'da yapımına başlanan Efes Antik Kenti Yeni Karşılama Merkezi'ne taşınacaktır.

Koruma kurulundan arkeolojik sit olması sebebiyle onay alındığı öğrenilen alandaki inşaat ruhsatı için yüklenici firma (DAB Yapı) Selçuk Belediyesi'ne başvuru yapmış belediye de başvuru evraklarındaki eksiklik nedeniyle ruhsat vermemiştir. Süresi içerisinde ruhsatını alamayan şirket yasal işlemin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkisine geçtiği gerekçesiyle yeni başvuruyu bakanlığa yapmış ve onayını almıştır. Bilindiği gibi Efes Antik Kenti'nde yer alan Dijital Müze ruhsatı da ilgili bakanlık tarafından verilmişti. Viyana Üniversitesi'nden Dr. Sırrı Seren tarafından 2013 yılında yapılan jeofizik ve jeoradar araştırmalarına göre bölgede bir kilise ve tapınak olması ihtimali olan bir yapının varlığı keşfedilmiştir. Buna rağmen inşaat çalışmalarının devam etmesi kamuoyunda Efes Antik Kenti'nin kültürel ve arkeolojik yapısının bozulacağına ilişkin bir kaygı yaratmıştır.

Bu bağlamda;

1. Bahsi geçen bu proje, UNESCO Dünya Mirası Alan Yönetim Planı'nın hangi madde/maddelerine göre izinlendirilmiştir? Projenin, UNESCO kriterlerine ve alanın korunmasına uygunluğunu gösteren resmî belgeler ve kurul kararları nelerdir?
2. Viyana Üniversitesi'nden Dr. Sırrı Seren tarafından 2013 yılında bu bölgede yapılan jeofizik ve jeoradar araştırmalarının kesin sonuçları neden kamuoyuyla paylaşılmamaktadır? Bu araştırmaların raporunda belirtilen, varlığı muhtemel olan kilise ve tapınak gibi arkeolojik yapıların durumu nedir?
3. Geniş bir alanda yapılan bu inşaat çalışmasının, 2013 jeofizik raporlarında tespit edilen bu potansiyel arkeolojik kalıntılar üzerinde tahribata yol açıp açmadığına dair bir inceleme yapılmış mıdır? Yapıldıysa, sonuçları nedir?
4. Proje kapsamında alana bir AVM benzeri yapının inşa edileceği, mevcut Efes alt kapı dükkanlarının buraya taşınacağı iddiaları doğru mudur? Doğruysa, bu yapılaşmanın

detayı (büyüklük, mimari, fonksiyon) nedir ve alandaki yüzlerce dönümlük yeşil dokunun yok edilmesi hangi zorunluluktan kaynaklanmıştır?

5. Efes Antik Kenti'nin de dahil olduğu "Geleceğe Miras: Sonsuz Efes Projesi" kapsamında yürütülen çalışmaların arkeolojik ve kültürel öncelikler yerine turizm odaklı ticari kaygılarla yürütüldüğü eleştirilerine Bakanlığınızın yanıtı nedir?
6. Selçuk halkı ve ilgili sivil toplum kuruluşları, projenin içeriği hakkında bilgi sahibi olmadıklarını ve yerel yönetimden herhangi bir açıklama yapılmadığını belirtmektedir. Projenin detayları, bütçesi, ilerleme durumu, bitiş tarihi hakkında Selçuk halkını ve kamuoyunu tatmin edecek acil ve şeffaf bir açıklama yapmayı düşünüyor musunuz?
7. Söz konusu projenin alt bileşenleri olan Koressos Kapısı'nın gün yüzüne çıkarılması, Serapis Tapınağı'nın restorasyonu ve Liman Caddesi ile Hamamları'nın düzenlenmesi çalışmalarının mevcut ilerleme durumu nedir? Bu çalışmaların her biri için öngörülen tamamlanma tarihleri nelerdir?
8. Efes Antik Kenti'nde son yıllarda yaşanan ziyaretçi yoğunluğu ve özellikle "gece müzeciliği" uygulaması göz önünde bulundurulduğunda, antik kentin taşıma kapasitesinin aşılmaması ve kültürel mirasın zarar görmemesi için hangi somut önlemler alınmaktadır? Ziyaretçi yönetimi planı kapsamında, bilet fiyatlandırması, otopark ve diğer altyapı hizmetlerine yönelik artan şikayetlerin çözümü için bir çalışmanız var mıdır?
9. Geçmişte kamuoyunda tepkilere neden olan, antik kent içerisinde özel şirketlere veya kişilere tahsis edilen ve ziyaretçi erişimini kısıtlayan özel etkinliklere dair Bakanlığınızın güncel politikası nedir? Bu tür etkinliklerin düzenlenmesi için hangi kriterler esas alınmaktadır ve bu etkinliklerden elde edilen gelirler antik kentin korunması ve geliştirilmesi için nasıl kullanılmaktadır?
10. İklim değişikliği ve buna bağlı deniz seviyesindeki yükselmenin Efes Antik Kenti için uzun vadede ciddi bir tehdit oluşturduğu bilimsel raporlarla sabittir. Bu riske karşı, antik kentin korunmasına yönelik hazırlanan acil eylem ve uzun vadeli koruma stratejileri nelerdir? Bu konuda ulusal ve uluslararası kurumlarla iş birliği yapılmakta mıdır?